

UZASADNIENIE

Działając na podstawie art. 28 ust. 5 z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, zarządzeniem Nr 11/12 z dnia 13 kwietnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 584), ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Św. Anny PLH160002, zwanego dalej obszarem.

W oparciu o § 5 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754), przedmiotowy akt prawa miejscowego przekazany został Ministrowi Środowiska w celu dokonania kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, z zasadami rzetelności i gospodarności, a także z polityką Rady Ministrów. Uwag uzasadniających potrzebę wyeliminowania tego aktu z obrotu prawnego nie wniesiono, zwracając przy tym uwagę na konieczność jego zmiany w związku z postanowieniami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. poz. 506). Zgodnie z § 2 tego zarządzenia, plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, ustanowione przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, zostaną dostosowane do jego wymogów w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Istotą wprowadzonych zmian jest obowiązek wyodrębnienia spośród określonych działań ochronnych, tzw. działań obligatoryjnych i działań fakultatywnych, dla obszaru Natura 2000 znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Zmiany w planie zadań ochronnych przeprowadza się w trybie, o którym mowa w § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Obejmuje on dokonanie następujących czynności:

- 1) ustalenie terenu objętego projektem planu zadań ochronnych oraz przedmiotów ochrony obszaru;
- 2) sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 3) podanie do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 4) identyfikację zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar;
- 5) sformułowanie projektu planu zadań ochronnych;
- 6) uzgodnienie, o którym mowa w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (§ 6 ww. rozporządzenia).

Podobnie jak w przypadku projektu planu zadań ochronnych sporządzający ten dokument umożliwiał zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy).

Projekt zmiany planu zadań ochronnych oraz zmieniony plan zadań ochronnych można zamieszczać w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. Nr.199, poz.1227, z późn. zm.).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. Nr 31, poz. 206) oraz zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy). W obecnym stanie prawnym nie jest wymagane uzgodnienie, o którym mowa w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż przepis ten został uchylony przez art. 1 pkt 9 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 224, poz. 1337).

Mając na uwadze powyższe przepisy należy przyjąć, że procedura zmiany planu zadań ochronnych przebiegać będzie w trybie przewidzianym dla sporządzenia planu zadań ochronnych. Przy czym, ze względu na charakter wprowadzanych zmian (*podział uprzednio zdefiniowanych w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora*

Ochrony Środowiska w Opolu działań ochronnych, które realizowane będą w granicach gospodarstw rolnych lub ich części, na działania obligatoryjne i fakultatywne), nie ma potrzeby ustalania terenu objętego projektem planu oraz przedmiotów ochrony, ponieważ ustalenia te poczyniono już na etapie sporządzania planu zadań ochronnych i pozostają one bez zmian. Stanowisko to jest zbieżne z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z 30.07.2012 r.).

Jak wspomniano powyżej ideą wprowadzanych zmian jest zidentyfikowanie zadań obligatoryjnych i fakultatywnych dla siedlisk będących przedmiotem ochrony w tym obszarze, a zlokalizowanych w granicach gospodarstw rolnych lub ich części.

Działania obligatoryjne i fakultatywne, wraz z katalogiem tych działań i sposobem wprowadzania zmian do ustanowionych planów w tym zakresie określił Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w swych wytycznych z 9.03.2012 r. (pismo nr DON-WZ.600.8.2012.SŚ z 9.03.2012 r.). Działania obligatoryjne mają na celu utrzymanie siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 w obecnym stanie zachowania i zapobiegnięcie pogorszeniu tego stanu poprzez prowadzenie ekstensywnego użytkowania. Do działań tych zalicza się:

- 1) zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych,
- 2) ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

Przez zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych rozumie się takie działania, które nie dopuszczają do częściowego lub całkowitego zniszczenia siedliska (zaoranie, zalesienie). Natomiast poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych rozumie się taką gospodarkę rolną, która nie prowadzi do zmiany składu gatunkowego roślin wynikającego ze stosowania podsiewania, wałowania, zmiany poziomu nawożenia czy stosunków wodnych. Działanie to zapewnia, że na trwałych użytkach zielonych okrywa roślinna jest koszona i usuwana lub są na nich wypasane zwierzęta w okresie wegetacji roślin.

Działania fakultatywne dotyczą z kolei czynności wymagających od rolnika zmiany sposobu gospodarowania bądź wykonywania dodatkowych zadań zapisanych w planie zadań ochrony, dobranych do specyfiki i przedmiotów ochrony w obszarze.

W ramach prac nad projektem zmiany planu dokonano weryfikacji siedlisk, dla których koniecznym jest wyodrębnienie zadań obligatoryjnych i fakultatywnych oraz dokonano stosownych zmian w treści załącznika nr 5 do zarządzenia Nr 11/12 w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Św. Anny PLH160002 w tym zakresie, kierując się przy tym wskazówkami Ministra Środowiska określonymi na etapie kontroli ww. aktu.

Za zasadne uznano wprowadzenie zmian w stosunku do siedliska przyrodniczego o kodzie **6510** - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*. Opisując działania ochronne dla siedliska o kodzie 6510 wskazano, że za obligatoryjne uważa się działania polegające na ekstensywnym użytkowaniu kośnym, kośno-pastwiskowym lub pastwiskowym trwałych użytków zielonych. Fakultatywnym stały się z kolei działania polegające na ręcznym lub mechanicznym koszeniu, nie rzadziej niż raz na trzy lata i nie częściej niż raz w roku po 1 sierpnia, ewentualnie corocznie po 1 lipca 3/4 powierzchni, z pozostawieniem 1/4 powierzchni działki, w każdym roku innej, nie koszonej, z usunięciem biomasy poza powierzchnię łąki.

W przypadku siedliska przyrodniczego o kodzie **6210** - Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* nie dokonano podziału działań ochronnych na obligatoryjne i fakultatywne ze względu na to, że przedmiotowy obszar stanowi teren rezerwatu przyrody, w stosunku do którego sposób gospodarowania określają odrębne przepisy (zadania ochronne lub plan ochrony ustanawiane odrębnym aktem prawnym); nadto nie występuje ono na gruntach wchodzących w skład gospodarstwa rolnego.

Niezależnie od powyższego w załączniku nr 5 do zmienianego zarządzenia w kolumnie „obszary wdrażania” wprowadzono wyjaśnienia do stosowanej w tabeli nomenklatury określającej położenie geodezyjne i/lub leśne siedlisk, a także sprostowano oczywistą omyłkę przy opisie działania ochronnego dla siedliska przyrodniczego o kodzie 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe), tj. w miejsce określenia „61E0” wprowadzono poprawny zapis - „91E0”.

W ramach opracowywania projektu planu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu – do prac nad planem.

W dniu 19.09.2012 r. informację o zamiarze przystąpienia do opracowania projektu zmiany planu zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000 (zawiadomienie nr WPN.6320.13.2012.AK) zamieszczono na stronie

BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu, wywieszono na tablicy ogłoszeń tej jednostki oraz opublikowano w prasie o zasięgu regionalnym (obwieszczenie zamieszczono w Gazecie Wyborczej z 19.09.2012 r. s. 26 - wyd. woj. opolskie).

Realizując postanowienia art. 28 ust. 3 ustawy, prace nad projektem zmiany planu zadań ochronnych, prowadzono z udziałem członków Zespołu Lokalnej Współpracy, wskazanych w dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru w 2011 r. Zostali oni pisemnie powiadomieni o konieczności zmiany planu zadań ochronnych tego obszaru, a także o proponowanych założeniach do tych zmian i poproszeni o wniesienie uwag i sugestii w tym zakresie (pismo nr WP.6320.14.2012.AK z 19.09.2012 r.). Dodatkowo udział w pracach nad niniejszym zarządzeniem umożliwiono również zidentyfikowanym posiadaczom działek, w obrębie których stwierdzono siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar. W pismach nr WPN.6320.13.2012.AK z 9.10.2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska poprosił o wyrażenie stanowiska co do planowanych zmian, których zakres szczegółowo opisał.

Projekt zmiany planu ujęto w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (ekoportal) oraz na stronie internetowej jednostki (adres: <http://opole.rdos.gov.pl>).

Zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w [ustawie](#) z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia (zawiadomienie i obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu). Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu w dniach 1.10.2012 r. – 22.10.2012 r., umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 1.10.2012 r. i opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w Gazecie Wyborczej w dodatku regionalnym z dnia 29.09.2012 r., na stronie tytułowej).

W trakcie prac nad projektem niniejszego zarządzenia i konsultacji społecznych przekazano informacje o podpisanych umowach dzierżawy gruntów pozostających dotychczas w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Opolu (pismo Dyrektora ANR OT w Opolu nr OP.SGZ.47.3.7.5462.2012.D z 17.10.2012 r.) oraz o sposobie użytkowania gruntów na działkach nr 169 i 170 (udział procentowy gruntów ornych to 60% ich powierzchni). Przedstawione informacje o ww. siedliskach będą przedmiotem weryfikacji danych o obszarze w odrębnym postępowaniu.

Z kolei właściciele działki nr 193 obręb Góra Św. Anny wskazali, że obecnie stanowi ona teren łąk, jednakże w ewidencji gruntów opisana jest jako rola IVa i wyrazili niezadowolenie z dokonanego sposobu i trybu zmiany klasyfikacji tego gruntu. Odnosząc się do powyższej uwagi stwierdzono, że zapisy planu zadań ochronnych identyfikują grunty pod względem przynależności do siedlisk przyrodniczych, co nie jest tożsame ze sposobem klasyfikacji jakiej dokonuje się w ewidencji gruntów i budynków. Uwaga ta nie ma znaczenia dla ustaleń niniejszego aktu.

Niniejsze zarządzenie było także przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która zaopiniowała ten akt prawa miejscowego. Ponadto projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Opolskiego.

Wprowadzone zmiany nie pociągają za sobą zmian w sposobie finansowania jego wykonania w stosunku do założeń przyjętych na etapie ustanawiania planu zadań ochronnych dla tego obszaru.